

v plamenih in v pesmih. Previdno je prisluškoval vsakemu zvoku v hiši in ugibal; zdaj ropota menda z bednjem za premog ali pa gre po vodo;“ str. 63.), oziroma izraz lepote le maziljena gostobesednost, sladkobno cingljanje. („In zdolaj bo danes spala v kuhinji na zložljivi postelji živa pravljica in na njenih prekrasnih trepalnicah se bo v snu počasi sušila dragocena solza.“ Str. 63.) So pa odlomki in primere, ki z neposredno, preprosto besedo odkrivajo povsem nov svet nežnosti in poezije.

*

Ker nimam pri roki češkega originala, ne vem, ali je tudi avtorjeva ali samo prevajalčeva krivda, da so nekateri stavki brez jasne, enotne misli, včasih skoro nerazumljivi, preobloženi in skrajno nerodni. Vsekakor je odgovoren prevajalec vsaj za sintakso in ritem slovenskega jezika in tu bi se dalo marsikaj popraviti. Naj navedem samo nekaj krajših primerov iz teksta: „Tedaj je seveda *bila izgnana iz trgovine . . .*“ (str. 78.); „Toda nedeljsko popoldne je dolgo in človeku obvisi oko na marsičem, kar sicer nerad opazi, posebno v svojem stanovanju in na soseščini, *ker se vsiljujejo te stvari same po sebi.*“ (Str. 79.); „režeži . . . so jih imeli radi ne le kakor princeso iz trgovine, *ampak tudi iz bajke.*“ (Str. 81.) „Obrvi so ji zrasle in oči so se naučile krasnega, počasnega kretanja, *ki jih je z resnobnim spoštovanjem razkazovala i v radosti i v zavzetju.*“ (Str. 84.) „. . . je rekel še *zmeraj ali zopet boječe.*“ (Str. 88.); itd.

Marja Boršnikova.

Bora Kesic: Signali u magli. Izdanje književne grupe »Jato«, Beograd, 1932. 58 str.

Balkanec, Slovan, „neobarbar“ se meče v današnji vrtoglavi čas. Pozorišče: Beograd. V teh relacijah je zajeta ta lirika. Kesic je dal sam naslednji zgovorni komentar temu značaju svoje poezije: „Ja sam potomak . . . (tih) gorštaka (s Karpatov, izza Visle in Odre) / koji je u noćima meseca / ukraj borove senke — / dok mu saplemenici behu u lovu na divlje zveri — / izvijao na fruli arije čežnje / u slavu svoje ženke.“ In: „. . . ja sam mahnit i pust / i ponosan s mužjastva svog / ko mladi paganski bog.“ V takšnem nastrojenju je mnogo naivne in otroško lepe radovednosti, pristopnosti, mladosti in moči. Zategadelj je tudi umevno lirska amplituda razsežna, krog doživetij natrpan, kakor je ta nepopisana duša sposobna sprejeti silno obilje vtisov. Odtod pisanost, sočnost in neki primitivno svoboden odnos do gradiva, hkratu pa tudi precejšnja nediscipliniranost. Tako je najti v tej ekspresionistični zbirki vsega: erotika je zdaj povsem trubadurska, drugič spet vzhodnjaška (Sevdalinke u noći), a zmerom ljubka in sprejemljiva navzlic majhnim konvencionalnostim („dva . . . oka . . . streljaju ko strele“); nadalje sledi nekaj verlaineovskih (Chanson triste) in tudi villonovskih poudarkov, v katerih je morda zaznaten takisto rahel spomin na Drainca; Kesic zna biti sentimentalec („Šani bar te reči što ti je minulih majski zora / pevao, i što večeras daleko i usamljeno peva / tvoj rastuženi — Bora.“), a takoj nato te preseneti nekaj kakor spleen (Crn krin da ima . . .) in celo svojevrsten cinizem (Epigram lepoj i ponosnoj gospi). Socialni motiv se pojavlja nekajkrat, a zmeraj v svojski obliki, kajti ta pesnik je solipsist.

Dekoratívno okolje je Beograd; je pa s svojo sodobno problematiko vidno udeležen tudi v duhovnih osnovah tega pesništva, celo v tako veliki meri, da je ta problematika, pesniško diskretna in presnovana sicer, malone edina sinte-

tična formula „Signalov“, najsi tudi ta zvezanost ni zadosti idejno izpeljana in umetniško izčrpana, kar knjigi vsekakor ni v prid. Ponekod se oglašajo ome-njeni problemi prestolnice kot kritika (Jazz), drugje zopet kot boleča antiteza med nastajajočim velemestom ter patrijarhalnim ljudstvom ratarjev in njegovo grudo (Pesma sejača žita). — Važna prvina Kesićeve pesmi je tudi bizarnost, ki pa je vedno ubrana in lirsko utemeljena. N. pr.:

„Moja komšinica ... ne zna za magličaste četvrti i čajdžinice Pekinga,
gde životni brodolomci u košmaru čarolike snove snuju;
ona je sentimentalna ko lirski poema Tin-tun-linga ...
A ja okorela pijanica, veća od Jung-čeu-pinga,
ja sam najnesretniji skitač ...“

Ali naslednja ekspresija:

„Mesečeva lubanja obešena o голу granu jasmína.
Sa terase u hrizantemama zvoni citra.
Skazaljke na tornju vrše blud.“

Ves ta pestri svet motivov pa pogreša notranjega pesniškega sosledja; to je posledica dejstva, da se pesnik ni do poslednjih možnosti poglobil v gradivo, kakor da bi se nekako bal za svojo neodvisnost. Tako obilica motivov ni vedno le prednost. Ali vendar je Kesic zdrav talent; označuje ga svojstveno, „bal-kansko“ prepletanje davnih, a še tako živih izzakarpatskih akordov z žitjem XX. veka. In kljub neuravnovešenosti, ki jo pač opravičuje mladost, je zbirka pozitivna.

Knjiga je urejena zgledno in opremljena prikupno. Ali pa današnji beo-grajski stil res ne more vzdržati brez blestečih izrazov, kakor so „calnkelner“, „ringlšpil“, „feder“ in „volšebni“? Ivo Brnčić.

GRADIVO

Nekaj Kettejevih pesmi iz spominskih knjig. Dragotin Kette se je v Ljubljani in v Novem mestu moral odzvati marsikateri ženski prošnji za pe-sem v spominsko knjigo, ki so bile tedaj zelo v modi. Menda pa nobene izmed svojih albumskih pesmi ni objavil sam.

Eno tako Kettejevo pesem je pod na-slovom „V spominsko knjigo“ priobčil „Slovan“, V., 1906./07., str. 321.; posve-čena je Ljubljančanki gdčni. Pavli G—vi. Zapis vsaj v objavi ni datiran.

Po vsej priliki je iz pesnikove zapuščine Anton Aškerc sprejel v drugo, pomnoženo izdajo Kettejevih „Poezij“, 1907., str. 95. in 96., pesem „Ne v album — v srcé“ brez navedbe, komu je namenjena, in brez datuma. — Gospodična Mira Wagnerjeva

v Novem mestu še hrani svojo spominsko knjigo, v katero je to pesem z istim na-slovom zapisal tedanji osmošolec Kette sam „27. IV. 98.“. Med urednikovim tiskom in tem pesnikovim rokopisom so poleg pravo-pisnih (album, kjer koli, po kaj; velike črke v začetkih verzov; številni naglasni znaki) te-le tekstne razlike v posameznih kiticah in vrsticah: III. 2. gorami — me-glámi; IV. 1. ginite — svírite; IV. 2. dru-gemu — bližnjemu; V. 1. je — jo. Ali izvirajo izpremembe od avtorja ali od Aškercera?

Tedaj kot Miri je Kette njeni sestri Gi-zeli Wagnerjevi, sedaj vdovi Kurthovi v Novem mestu, v albumu posvetil to-le doslej še neobjavljeno pesem: